

Samtalens sted

Når en nevner ordet Modum Bad går tankene fort i retning av psykiske lidelser, sykehus og spesialistert behandling. Men det finnes også andre viktige hus på de vide moene som omgir "Badet". Sjelesørgeren Einar Lundby har også satt sine spor her. Han er særlig kjent for sin gave til å bli vår Guds ledelse og dette brukte han i samtaler med mennesker. Han gav etter hver opp arbeidet som lege og ofret seg helt for samtaler og sjelesorgen. Institutt for Sjelesorg, dr. Einar Lundbys stiftelse, bærer nettopp hans navn.

- Jeg har hørt at en må ha det svært dårlig eller være prest, eller helst begge deler for å komme hit til Sjelesorginstituttet, smiler Arne Tord Sveinall. - Men ikke noe av det stemmer. Hit kommer mennesker med svært ulik bakgrunn. Og de kommer med svært ulike behov.

Han vet hva han snakker om. Han har arbeidet her som sjelesørger, kursleder og veileder i nesten 20 år. De siste årene har han vært instituttleder. I tillegg er han en av Norges fremste kjennere av nyreligiøsitet, sekter og det han kaller usunne religiøse miljøer. Flere bøker har det også blitt om disse emnene.

Sted for alle

- Vi ønsker å være et sted for alle mennesker. Ca 25 uker i året har vi "åpent hus". Det vil si at alle som ønsker, kan søke om å få være her en uke eller to. Det er bare å skrive direkte til oss, eller fylle ut et skjema på Internett, forteller Sveinall. – Vi ønsker være et sted for alminnelige mennesker som opplever det som det alminnelige livet kan føre med seg. Et sted for å stoppe opp noen dager, samtale om det som er viktig i livet og bli tatt hand om gjennom måltider og enkle rammer gjennom dagen.

Alle får tilbud om 3 samtaler med erfaren sjelesørger, enerom, gode måltider, og et par timer undervisning i løpet av uka. Det hele rammes inn av faste samlinger i kapellet. Ellers er det åpent. Han mener det nettopp er viktig at disse ukene har mye "luft" i programmet og understreker at alt dette bare er tilbud. Ingen trenger å være med på noe som helst om de ikke ønsker det. Det er opp til hva den enkelte har behov for. Noen ønsker å finne seg en bok i biblioteket, andre ønsker å bruke naturen og gå tur, i stedet for å være inne.

I motsetning til sykehuset som er en del av helsevesenet, trenger en ikke legehenviing for å komme til Instituttet som det kalles blant venner.

- Det er viktig for oss at vi i bunn og grunn bare er en del av den omsorg hele kirken er gitt å ha for mennesker. Selv om stedet har en tydelig kristen forankring stiller vi ingen krav til mennesker som kommer. Her er alle velkommen. Vi har ingen journaler, diagnoser eller henvisninger. Men vi har ører til å høre, og hjerter som ønsker å lytte til den som vil fortelle. Og det kan være både om det gode, men også om smerten, sorgen og konflikten, sier Sveinall

Samtalens nødvendighet

Det har vært skrevet mye både om den fortrolige samtalens betydning og verdien av langsomheten de siste årene. For Instituttet har dette vært en hjørnestein siden starten i 1985.

- Jeg blir ikke ferdig med å undre meg over hva det er som skjer når vi samtaler med hverandre, sier sjelesørgeren ettertenksomt. Ofte er det slik at mennesker trer tydeligere fram både for seg selv og den andre. Det er nesten en slags skapelse; det uklare kan demre, skjulte fortellinger løftes fram og usynlige veier kan skimtes. Men det kan også være smertefullt å fortelle. Smerten kan også bli tydeligere, men ofte er det slik at når den deles, mister den noe av sin kraft. Det er mange som har blitt påført store lidelser, nettopp fordi de ikke hadde noen å samtale med om det de bar på. Det er ille når det er slik, sier han stille. Blikket speider mot

den blå himmelen som skimtes gjennom furukronene. Akkurat som det søker håpet, himmelen og helheten på vegne av den som lider.

Kurs i samtalen

Nærmere 4000 mennesker er innom Instituttet i løpet av et år. Det er mange på et sted med overnattingsplass til ca 25, noen stuer, en spisesal og det som ellers gjerne finnes i et hjem. Mange av disse kommer på kurs.

- Vi har 4 hovedkurs, forteller instituttstyrelsen. - De to første er kurs i generell sjelesorg og nettopp samtalen. Så har vi to påbygningskurs hvor det ene har tapet og sorgen som tema og det andre konflikten og forsoning som tema. Det er mange som ønsker å delta på disse kursene. Flere får dem betalt av arbeidsgiver fordi denne ser verdien av å ha medarbeidere som er seg bevisst hvor viktig det er å kunne lytte til kollegaer. Men hovedtyngden er mennesker som opplever det meningsfulle i det å samtale med andre, og som gjerne vil lære mer. I tillegg til disse 4 hovedkursene har vi også fast et kurs i nyreligiøsitet og kortere og lengre kurs som er mer rettet mot prester og diakoner.

Alle kursene kunngjøres offentlig og de som ønsker kan søke.

- For oss er kursvirksomheten viktig. Vi er ikke bare et sted hvor vi tilbyr sjelesørgeriske samtaler. Vi ønsker også å bidra til at sjelesorgen som dimensjon og fag utvikles og får feste i menigheter og kirker. Sjelesorg handler ikke bare om kriser og vanskeligheter. Det er nettopp slik at dersom vi i det daglige klarer å møte hverandre med en sjelesørgerisk grunnholdning, ville mange få det bedre, ikke mist fordi samtaler og møter da ville være gode og livgivende møter med et annet menneske, mener han.

Samtaler, kurs og undervisning er sentrale elementer i Instituttets liv. Men også globaliseringen har nådd "huset i skogen".

Ressurs og beredskap

- Vi har i dag avtale om et Ressurs og beredskapsteam med rundt 15 organisasjoner og kirker. De driver hovedsakelig sin virksomhet innen nødhjelp misjon og bistand. Beredskap betyr at vi på svært kort varsel både kan reise ut eller være med på å ivareta mennesker som kommer hjem etter å ha vært utsatt for store belastninger. Vi får også mange forespørsler om hvordan ulike situasjoner kan løses. Instituttet trekkes også mer og mer inn i arbeidet med å utdanne og sette mennesker i stand til å klare de krevende oppgavene som er i nødhjelps-, bistands- og misjonsarbeidet ute, forteller Sveinall. Han mener at dette er et svært viktig arbeid for Instituttet. Både fordi de som deltar i slikt arbeid trenger å bli tatt hånd om på en god måte og fordi stedets erfaring med hva som er godt for mennesker og hva som bryter ned også trengs i slikt arbeid.

Noe i veggene

Flere av de som har besøkt Sjelesorginstituttet har sagt noe slik som: "Det er noe her". "Det sitter noe i veggene her". Ingen har klart å finne presist hva det er. For noen kan det handle om stearinlys som er tent i hallen, peisen som brenner, vakre bilder, eller kapellet med utsikt rett mot himmelen.

- Vi vet ikke helt hva det skulle være, undrer Sveinall. Men også vi som har vårt daglige arbeid her, kan kjenne det igjen vi. Stedets atmosfære er god. Det handler nok om mange ting. Men det ville være særdeles fint om det handler om at arven etter Einar Lundby fortsatt preger stedet, og dermed vårheten for Han som kommer med fred og kjærlighet.